

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Haalt Les de vijftig? 'Onder de loep'

Kuiken, F.

Publication date

2007

Document Version

Final published version

Published in

Les

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Kuiken, F. (2007). Haalt Les de vijftig? 'Onder de loep'. *Les*, 25(150), 13.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Haalt Les de vijftig?

Wie vroeger 25 jaar getrouwd was, werd vaak gefeliciteerd met 'op naar de 50' of woorden van gelijke strekking. Die verwachting kon na de Tweede Wereldoorlog gemakkelijk uitkomen: men trouwde vroeg en de levensverwachting werd alsmaar hoger. Met de generaties van de jaren '70 en '80 lag dat anders: die trouwden niet of deden dat pas veel later, waardoor het de vraag is of ze ooit nog een officiële 50-jarige verbintenis zullen vieren. Als 'kind' van de jaren tachtig heeft Les er inmiddels al 25 jaar op zitten. Maar haalt Les nog eens 25 jaar? Ik voorspel van wel.

In de tijd dat Les het levenslicht aanschouwde was er nog geen sprake van voor- en vroegschoolse educatie of van verplichte inburgeringsexamens, laat staan van oudkomers. Voorzover er beleid werd gevoerd ten aanzien van gastarbeiders, buitenlandse werknemers, culturele minderheden of met welke benaming de doelgroep dan ook werd aangeduid, liet dit veel te wensen over. Leermiddelen waren in die tijd maar zeer mondjesmaat beschikbaar: we moesten het doen met LEVEND NEDERLANDS, MAKKELIJK PRATEN en de Teleaccursus NEDERLANDS VOOR BUITENLANDSE WERKNEMERS, al probeerde het Nederlands Centrum Buitenlanders (NCB) de gaten te dichten met materiaal voor jongeren (EN NOU IN HET NEDERLANDS...!) en laaggeletterden (ZEGGEN EN SCHRIJVEN).

Het onderwijs Nt2 werd vooral gekenmerkt door goedbedoeld amateurisme, want in de opleidingen was geen aandacht voor de nieuwe doelgroep van anderstalige cursisten.

Van lieverlee organiseerden degenen die met deze groep te maken kregen zich in een 'werkgroep', 'overleg', 'steunkomité' of enig ander 'kollektief' (in die tijd consequent met 'k' geschreven). Maar het was ook de tijd dat de eerste landelijke initiatieven op gang kwamen, zoals de 'Didactiekcommissie Nt2' van de Vereniging van Leraren in Levende Talen.

Nog veel onopgeloste kwesties

Hoe anders staan we er 25 jaar na dato voor: er is een beroepsvereniging Nt2, inclusief competentieprofiel en certificering voor docenten, er is een keur aan leermiddelen beschikbaar en er is een Wet Inburgering in werking getreden. Betekent het dat Les zich door overweldigend succes binnenkort kan opheffen? Dat lijkt me niet het geval, want zowel op korte als op langere termijn zijn er nog veel onopgeloste kwesties. Ik hoef de lezers van dit blad niet uit te leggen welke problemen er nog allemaal bestaan rondom de invoering en uitwerking van de Wet Inburgering, waaraan inmiddels al de nodige eerste reparaties zijn verricht. En hoe goed het initiatief van staatssecretaris Van Bijsterveldt ook is om een Expertgroep 'Doorgaande leerlijnen' in te stellen, de voor- en vroegschoolse educatie en het hoger onderwijs (hbo/wo) zijn daar om onduidelijke redenen buiten gelaten.

Zo zal het ook nog wel even duren voor er een alomvattende theorie over tweedetaalverwerving tot stand is gekomen die op voldoende consensus kan rekenen. Net zoals we het nog steeds niet met elkaar eens zijn over de vraag wat we nu precies onder taalvaardigheid moeten verstaan en hoe die het beste getoetst kan worden. Of welke zin complexer is: 'Ik hoop dat hij komt' dan wel 'Hij komt, hoop ik', want ook daar zijn taalkundigen nog niet uit.

Daar komt bij dat er zich voor het tweedetaalonderwijs voortdurend nieuwe doelgroepen aandienen. Wie had ooit gedacht dat Spanje, Italië en Griekenland van emigratieland in de jaren '60 nu immigratieland zijn geworden door de grote groepen Afrikanen die daar voet aan wal zetten, en zich daarmee in een vergelijkbare positie bevinden als Nederland 25 jaar geleden. Of dat er grote groepen Polen naar Nederland zouden komen, van wie aanvankelijk werd aangenomen dat het om tijdelijke arbeidskrachten ging...

Kortom: ik voorzie een broodnodige en bloeiende toekomst voor Les en wens de redactie daarbij veel geluk en wijsheid toe voor de komende 25 jaar!

Folkert Kuiken is hoogleraar Nt2 aan de Universiteit van Amsterdam.